

ALLONGE TIL STØTTEBERETTIGELSESRGLERNE

REVIDERET BILAG 2 FOR REACT-EU-PROJEKTER: STATSSTØTTELØSNINGER UNDER DEN GENERELLE GRUPPEFRITAGELSE

Regionalstøtte (artikel 13 og 14)

Regionalfondsprogrammets prioritetsakse 2 "Flere vækstvirksomheder" giver mulighed for, at virksomheder, som er beliggende i særlige geografiske områder i Danmark, kan få EU-tilskud til at implementere vækstplaner. Kun virksomheder i disse særlige geografiske områder kan få støtte efter denne bestemmelse.

Områder, der kan gøre brug af denne mulighed i regionalfondsprogrammets prioritetsakse 2:

Følgende kommuner:

Lolland, Bornholm, Samsø, Ærø, Læsø og Langeland

Følgende øer:

De 27 småøer under Sammenslutningen af Danske Småøer

I regionalfondsprogrammets prioritetsakse 3 "Grønne forretningsmodeller" kan jeres projekt også bruge reglerne om regional investeringsstøtte, hvis projektet er beliggende inden for de særlige geografiske områder og skal implementere grønne forretningsmodeller.

Hvis jeres projekt er beliggende uden for de særlige geografiske områder, kan denne bestemmelse ikke bruges, men I kan læse mere om mulighederne for alligevel at give støtte til implementering af grønne forretningsmodeller under investeringsstøtte (artikel 17).

Regional investeringsstøtte (artikel 13 og 14)

For støtte til investeringer¹ til SMV'er er det en betingelse, at der er tale om en investering i materielle og immaterielle aktiver vedrørende etablering af en ny virksomhedsenhed, udvidelse af en eksisterende virksomhedsenheds kapacitet, diversificering af en virksomhedsenheds produktion til produkter, der ikke tidligere blev produceret i virksomhedsenheden, eller en grundlæggende ændring af en eksisterende virksomheds produktionsproces.

---

¹ Der kan ikke ydes støtte til aktiviteter i stål-, skibsbygnings-, kunstfiber- og transportsektoren samt tilknyttet infrastruktur, energiproduktion, -distribution og infrastruktur.

Investeringen skal fastholdes i den støttemodtagende region i mindst tre år efter den endelige betaling til støttemodtageren. Dette er ikke til hinder for udskiftning af anlæg eller udstyr, som er blevet utidssvarende, eller som er brudt sammen i denne periode.

Modtageren af regional investeringsstøtte skal på tidspunktet for ansøgningen om EU-tilskud bekræfte, at denne inden for en toårig periode forud for sin ansøgning om støtte ikke har gennemført en flytning til den virksomhed, hvori investeringen, der anmodes om støtte til, skal foretages, og afgiver tilsagn om ikke at ville gøre dette inden for to år efter investeringen, hvortil der anmodes om støtte, er gennemført.

Ved flytning forstås overførsel af den samme eller lignende aktivitet eller en del heraf fra en virksomhedsenhed i én kontraherende part til EØS-aftalen (oprindelig virksomhedsenhed) til den virksomhedsenhed, hvor de støttede investeringer finder sted i en anden kontraherende part i EØS-aftalen (støttet virksomhedsenhed). Der foreligger en overførsel, hvis produktet eller tjenesten i de oprindelige og i de støttede virksomhedsenheder i hvert fald delvis tjener samme formål og opfylder kravene eller behovene for den samme type kunder, og arbejdspladser forsvinder for samme eller tilsvarende aktivitet i en af støttemodtagerens oprindelige virksomhedsenheder i EØS.

For støtte ydet til diversificering af en eksisterende virksomhedsenheds aktiviteter gælder, at de støtteberettigede udgifter skal overstige den bogførte værdi af de aktiver, der genbruges, med mindst 200 pct. i det regnskabsår, der gik forud for arbejdets påbegyndelse.

For støtte til immaterielle aktiver gælder, at de udelukkende skal anvendes i den virksomhedsenhed, der modtager støtten, de skal kunne afskrives, de skal være erhvervet på markedsvilkår fra tredjepart, der ikke er forbundet med køberen, og de skal indgå i den støttemodtagende virksomheds aktiver og forblive tilknyttet det projekt, hvortil støtten ydes i mindst tre år.

Den maksimale støtteintensitet udgør 30 pct. for små virksomheder og 20 pct. for mellemstore virksomheder.

Støttemodtageren skal yde et finansielt bidrag på mindst 25 pct. af de støtteberettigede udgifter, enten med sine egne midler eller ved fremmedfinansiering i en form, der ikke indebærer offentlig støtte.

Støtte til SMV'er (artikel 17-22)

Indsatsen i regionalfonds- og socialfondsprogrammerne er rettet mod SMV'er, men det udelukker ikke altid store virksomheder fra at deltage i projekterne. Det er derfor vigtigt, at I er opmærksomme på, hvilken størrelse de virksomheder, der deltager i projektet, har, inden følgende bestemmelser anvendes.

Bestemmelserne om støtte til SMV'er er navnlig tænkt anvendt i forhold til Regionalfondens prioritetsakse 2 og 3, der er særligt rettet mod SMV'er.

I skal derfor være opmærksomme på, at følgende bestemmelser kun kan anvendes på små og/eller mellemstore virksomheder.

Investeringsstøtte til SMV'er (artikel 17)

For støtte til investeringer gennemført i SMV'er det en betingelse, at der er tale om en investering i materielle og/eller immaterielle aktiver til etablering af en ny virksomhedsenhed, udvidelse af en eksisterende

virksomhedsenhed, diversificering af en virksomhedsenheds produktion til flere nye produkter eller grundlæggende ændring af en eksisterende virksomhedsenheds overordnede produktionsproces.

For støtte til immaterielle aktiver gælder, at de udelukkende skal anvendes i den virksomhedsenhed, der modtager støtte, de skal kunne afskrives, de skal erhverves på markedsvilkår fra en tredjepart, der ikke er forbundet med køberen, og de skal være opført blandt virksomhedens aktiver i mindst tre år.

Den maksimale støtteintensitet udgør 20 pct. for små virksomheder og 10 pct. for mellemstore virksomheder.

Statsstøtte til konsulentbistand til fordel for SMV'er (artikel 18)

Der kan ydes støtte til konsulentbistand til små og mellemstore virksomheder. Støtteintensiteten må ikke overstige 50 pct. af de støtteberettigede udgifter.

De støtteberettigede udgifter er udgifterne ved konsulenttjenester, der leveres af eksterne konsulenter.

De pågældende tjenester må hverken være varige eller regelmæssige og må ikke indgå i virksomhedens almindelige driftsudgifter, såsom løbende skatterådgivning, regelmæssig juridisk rådgivning eller reklamevirksomhed.

Bemærk, at virksomhederne ikke kan medfinansiere med timer, men kun kontant egenfinansiering.

Startstøtte til etablering (artikel 22)

Startstøtte til nyetablerede virksomheder kan ydes i form af:

- Der kan ydes tilskud til virksomheden på 0,4 mio. €.
- I statsstøtteområder kan der gives et tilskud på indtil 0,6 mio. €.

Disse lofter kan fordobles, når det drejer sig om små og innovative virksomheder.

Som støtteberettigede betragtes unoterede små virksomheder i de første fem år efter deres registrering, forudsat at den nyligt registrerede virksomhed: a) ikke har overtaget en anden virksomheds aktivitet b) endnu ikke har udloddet overskud og c) ikke er opstået gennem en fusion. For støtteberettigede virksomheder, som ikke skal registreres, kan den femårige støtteberettigelsesperiode anses for at begynde fra det tidspunkt, hvor virksomheden indleder sin økonomiske aktivitet eller skal afregne skat for sin økonomiske aktivitet. Uanset litra c) i første afsnit betragtes virksomheder opstået gennem en fusion mellem virksomheder, der er støtteberettigede i henhold til bestemmelserne i denne artikel, også som støtteberettigede virksomheder i op til fem år efter datoen for den ældste fusionsparts registrering.

Ved innovativ virksomhed forstås en virksomhed, der:

- i. ved hjælp af en evaluering, der udføres af en ekstern sagkyndig, godtgør, at den inden for en overskuelig fremtid vil udvikle produkter, tjenesteydelser eller processer, som er nye eller væsentligt forbedrede sammenlignet med den seneste teknologi inden for den pågældende industri, og som indebærer en risiko for teknologisk eller industriel fiasko, eller
- ii. har udgifter ved forskning og udvikling, som udgør mindst 10 pct. af virksomhedens samlede driftsudgifter i mindst et af de tre år forud for støttetildelingen, eller, i tilfælde af en nyetableret virksomhed uden forudgående afsluttede regnskaber, i regnskaberne for det indeværende regnskabsår, som attesteret af en ekstern revisor.

Forskning, udvikling og innovation (artikel 25-29)

Forskning, udvikling og innovation anses såvel i Danmark som i EU for en af de væsentligste kilder til fremme af økonomisk vækst og beskæftigelse. Regionalfondsprogrammets prioritetsakse 1 skal være med til at fremme denne udvikling ved at investere i forskning, udvikling og innovation og støtter derfor innovationssamarbejder mellem videninstitutioner og virksomheder. Bestemmelserne om forskning og udvikling kan også være relevant for indsatsen under regionalfondsprogrammets prioritetsakse 4.

I skal være opmærksomme på, at de støtteberettigede udgifter skal være forsknings- og udviklingsaktiviteter. Det er derfor vigtigt, at I sætter jer grundigt ind i de fire forskellige kategorier, som gruppefritagelsen giver mulighed for at støtte, da det også har betydning for den tilladte støtteintensitet.

I den generelle gruppefritagelsesforordning er der åbnet mulighed for en del forskellige former for støtte til forskning, udvikling og innovation. Nedenfor omtales fire bestemmelser, hvor nr. 2-4 er relevante for programmerne. Grundforskning kan ikke støttes under programmerne, men beskrivelsen giver en god afgrænsning ift. de andre kategorier.

Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter (artikel 25)

I forordningen skelnes mellem fire forskellige kategorier i et forsknings- og udviklingsprojekt:

- 1) Grundforskning
- 2) Industriel forskning
- 3) Eksperimentel udvikling
- 4) Gennemførlighedsundersøgelser

Der gælder forskellige støttesatser i de enkelte kategorier. Samtidig betyder samarbejder om forskning og udvikling, at støttesatserne forhøjes.

De fire kategorier i et forsknings- og udviklingsprojekt er defineret således:

Ved **grundforskning** forstås eksperimentelt eller teoretisk arbejde, hovedsagelig med henblik på erhvervelse af ny viden om de grundlæggende årsager til fænomener og observerbare forhold uden direkte kommerciel anvendelse for øje.

Ved **industriel forskning** forstås planlagt forskning eller kritiske undersøgelser med henblik på erhvervelse af ny viden og nye færdigheder med det formål at udvikle nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser, eller, med henblik på en mærkbar forbedring af de eksisterende produkter, at udvikle nye produktionsmetoder eller tjenesteydelser. Dette omfatter frembringelse af komponenter til komplekse systemer og kan omfatte konstruktion af prototyper i et laboratoriemiljø eller i et miljø med simulerede brugerflader til eksisterende systemer samt pilotlinjer på lille skala til test og validering af fremstillingsmetodens ydedygtighed, hvor det måtte være nødvendigt for den industrielle forskning og navnlig for validering af generisk teknologi.

Ved **eksperimentel udvikling** forstås erhvervelse, kombination, udformning og anvendelse af eksisterende videnskabelig, teknologisk, forretningsmæssig og anden relevant viden og færdigheder, der har som mål at udvikle nye eller forbedrede produkter, processer og tjenesteydelser. Dette kan fx også omfatte aktiviteter, der er rettet mod konceptformulering, planlægning og dokumentering af nye produkter, processer eller tjenesteydelser.

Eksperimentel udvikling kan omfatte fremstilling af prototyper, demonstrationer, fremstilling af piloter, afprøvning og validering af nye eller forbedrede produkter, processer eller tjenesteydelser i sammenhænge, der er repræsentative for de reelle driftsforhold, med det primære formål teknisk at videreudvikle produkter, processer eller tjenesteydelser, som endnu ikke har fået en endelig form. Dette kan omfatte udvikling af en kommercielt anvendelig prototype eller pilot, når en sådan nødvendigvis må være det endelige kommercielle produkt, og hvis den er for kostbar at fremstille til kun at blive brugt til demonstrations- og valideringsformål.

Eksperimentel udvikling omfatter ikke rutinemæssige eller regelmæssige ændringer af eksisterende produkter, produktionslinjer, produktionsmetoder, tjenesteydelser og andre igangværende transaktioner, selv om sådanne ændringer kan medføre forbedringer.

Ved **gennemførlighedsundersøgelse** forstås evaluering og analyse af potentialet i et projekt, der sigter mod at støtte beslutningsprocessen ved objektivt og rationelt at afdække styrker og svagheder, muligheder og risici samt kortlægge de ressourcer, der er nødvendige for at gennemføre projektet i praksis og i sidste ende udsigterne for et vellykket udfald.

Ved grundforskning, industriel forskning og eksperimentel udvikling skal de støtteberettigede udgifter kunne henføres til en specifik kategori af forskning og udvikling, og de støtteberettigede udgifter er:

- a) personaleudgifter (forskere, teknikere og hjælpepersonale i det omfang, de arbejder på projektet).
- b) udgifter ved instrumenter, udstyr, bygninger og jord, i det omfang og i den periode, de anvendes til projektet.
- c) udgifter ved kontraktforskning og køb eller licensering af teknisk viden og patenter fra eksterne kilder på armslængdebetingelser samt udgifter ved konsulentbistand og tilsvarende tjenester, som udelukkende anvendes til projektet.
- d) yderligere generaludgifter og andre driftsudgifter, herunder udgifter til materialer, forsyninger og lignende produkter, der afholdes i direkte tilknytning til projektet.

Ved gennemførlighedsundersøgelser er de støtteberettigede udgifter: Udgifterne ved undersøgelsen.

Støtteintensiteten for den enkelte modtager må højst udgøre:

- a) 100 pct. af de støtteberettigede udgifter for grundforskning.
- b) 50 pct. af de støtteberettigede udgifter for industriel forskning.
- c) 25 pct. af de støtteberettigede udgifter for eksperimentel udvikling.
- d) 50 pct. af de støtteberettigede udgifter for gennemførlighedsundersøgelser.

Støtteintensiteterne for industriel forskning og eksperimentel udvikling kan op til en maksimal støtteintensitet på 80 pct. af de støtteberettigede udgifter forhøjes med:

- a) 10 procentpoint, hvis støtten ydes til mellemstore virksomheder, og med 20 procentpoint, hvis støtten ydes til små virksomheder.
- b) 15 procentpoint, hvis:
  - a. projektet omfatter effektivt samarbejde og omfatter mindst én SMV eller udføres i mindst to medlemsstater, og ingen virksomhed afholder mere end 70 pct. af de støtteberettigede udgifter, eller mindst én forsknings- og videnformidlende organisation er involveret, og

- denne alene eller sammen med andre sådanne organisationer afholder mindst 10 pct. af de støtteberettigede udgifter og har ret til at offentliggøre egne forskningsresultater, eller
- b. projektets resultater formidles bredt gennem konferencer, publikationer, open access-samlinger, gratis software eller open source-software.

Ved **effektivt samarbejde** forstås samarbejde om udveksling af viden eller teknologi eller om at opnå et fælles mål baseret på arbejdsdeling, når parterne i fællesskab fastlægger rækkevidden af samarbejdsprojektet og deler de dermed forbundne risici og resultater. Underleveranceaftaler betragtes ikke som effektivt samarbejde.

Ved **forsknings- og videnformidlende organisation** forstås en enhed (fx højere læresteder eller forskningsinstitutter, agenturer til teknologioverførsel, innovationsformidlere, forskningsorienterede fysiske eller virtuelle samarbejdsenheder), uanset retlig status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er uafhængigt at drive grundforskning, industriel forskning eller foretage eksperimentel udvikling eller formidle resultaterne heraf bredt gennem undervisning, udgivelse eller videnoverførsel. Hvis enheden tillige udøver økonomiske aktiviteter, skal der føres særskilte regnskaber for omkostninger og indtægter herved. Virksomheder, som kan øve indflydelse på en sådan enhed i deres egenskab af fx aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til enhedens forskningskapacitet eller til de forskningsresultater, der opnås.

Støtte til innovationsklynger (artikel 27)

Der kan ydes støtte til drift af innovationsklynger. Den kan ydes i højst 10 år.

Støtteberettigede udgifter er udgifter til personale og administration (herunder generaludgifter) i tilknytning til:

- a) Aktivering af klyngen med henblik på at fremme samarbejde, informationsudveksling og tilrådighedsstillelse eller kanalisering af specialiserede og tilpassede erhvervs-støttetjenester.
- b) Markedsføring af klyngen med henblik på at øge andelen af nye virksomheder eller organisationer i klyngen og at øge klyngens synlighed.
- c) Forvaltning af klyngens faciliteter, organisering af uddannelsesprogrammer, workshops og konferencer til støtte for vidensdeling og netværk og tværnationalt samarbejde.

Driftsstøtteintensiteten må ikke overstige 50 pct. af de samlede støtteberettigede udgifter i den periode, hvor støtten ydes.

Ved **innovationsklynger** forstås: strukturer eller organiserede grupper af uafhængige virksomheder (fx innovative nyetablerede virksomheder, små, mellemstore og store virksomheder samt forsknings- og videnformidlende organisationer, nonprofitorganisationer og andre tilknyttede økonomiske aktører), som har til formål at stimulere innovativ aktivitet gennem fremme af tæt samarbejde, deling af faciliteter og udveksling af viden og ekspertise samt ved at bidrage effektivt til videnoverførsel, netværkssamarbejde, formidling af oplysninger og samarbejde mellem virksomheder og andre organisationer i klyngen.

Innovationsstøtte til SMV'er (artikel 28)

Der kan gives innovationsstøtte til SMV'er i følgende tilfælde:

- a) Udgifter ved udtagning, validering og beskyttelse af patenter og andre immaterielle aktiver.
- b) Udgifter ved udstationering af højt kvalificeret personale fra en forsknings- og vidensformidlende organisation eller en stor virksomhed, der skal arbejde med FUI i en nyskabt funktion i den støttemodtagende virksomhed og ikke erstatter andet personale.
- c) Udgifter ved innovationsrådgivning og supportydelse.

Ved **innovationsrådgivning** forstås: rådgivning, bistand og uddannelse inden for videnoverførsel, erhvervelse, beskyttelse og udnyttelse af immaterielle aktiver, anvendelse af standarder og de regler, der omfatter dem.

Ved **innovationssupportydelser** forstås: tilrådighedsstillelse af kontorplads, databaser, biblioteker, markedsundersøgelser, laboratorier, kvalitetsmærkning, afprøvning og certificering med henblik på at udvikle mere effektive produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser.

Støtteintensiteten må ikke overstige 50 pct. af de støtteberettigede udgifter.

Ved innovationsrådgivning og innovationssupport kan støtteprocenten forhøjes til 100 pct., hvis den totale støtte til innovationsrådgivning og innovationssupport ikke overskrider 200.000 € pr. virksomhed over en 3-årig periode.

Støtte til proces- og organisationsinnovation (artikel 29)

Der kan gives støtte til proces- og organisationsinnovation.

Ved **organisationsinnovation** forstås: gennemførelse af en ny organisationsmetode i relation til en virksomheds forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne forbindelser, med undtagelse af ændret forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne forbindelser, der beror på organisationsmetoder, som allerede anvendes i virksomheden, ændringer i ledelsesstrategi, fusioner og opkøb, stop for anvendelsen af en proces, almindelig udskiftning eller udvidelse af kapital, ændringer, der udelukkende skyldes skiftende faktorpriser, tilpasning, lokalisering, regelmæssige sæsonudsving og andre konjunkturudsving samt indførelse af nye eller væsentligt forbedrede produkter.

Ved **procesinnovation** forstås: gennemførelse af en ny eller betydeligt forbedret produktions- eller distributionsmetode (herunder væsentlige ændringer i teknik, udstyr eller software), med undtagelse af mindre ændringer eller forbedringer, forøgelse af produktionskapaciteten eller evnen til at levere tjenesteydelser gennem tilføjelse af produktions- eller logistiksystemer, der er meget lig dem, der allerede er i brug, stop for anvendelse af en proces, almindelig udskiftning eller udvidelse af kapital, ændringer, der udelukkende skyldes skiftende faktorpriser, lokalisering, regelmæssige sæsonudsving og andre konjunkturudsving samt handel med nye eller væsentligt forbedrede produkter.

Følgende udgifter er støtteberettigede:

- a) Personaleudgifter.
- b) Udgifter ved instrumenter, udstyr, bygninger og jord, i det omfang og i den periode de anvendes til projektet.
- c) Udgifter ved kontraktforskning, viden og patenter, der købes eller lejes hos eksterne leverandører på armslængdebetingelser.
- d) Yderligere generaludgifter og andre driftsudgifter, herunder udgifter til materialer, forsyninger og lignende produkter, der afholdes i direkte tilknytning til projektet.

Store virksomheder er alene støtteberettigede, hvis de reelt samarbejder med SMV'er om den støttede aktivitet, og de samarbejdende SMV'er afholder mindst 30 pct. af de samlede støtteberettigede udgifter.

Støtteintensiteten må ikke overstige 15 pct. af store virksomheders støtteberettigede udgifter og 50 pct. af SMV'ers støtteberettigede udgifter.

Uddannelsesstøtte (artikel 31)

Uddannelse har normalt positive virkninger for samfundet, da uddannelse øger udbuddet af faglærte arbejdstagere, forbedrer konkurrenceevnen og har stor betydning for beskæftigelsesstrategien i både Danmark og i EU.

Socialfundsprogrammets prioritetsakse 1 er med til at understøtte investeringer i uddannelse for SMV'er, da opkvalificering af medarbejdere i SMV'er kan være forbundet med store udgifter. Store virksomheder kan også deltage i projekterne, men de kan kun deltage ved lavere støtteintensiteter.

Bestemmelsen kan også være relevant for jeres projekt, hvis I har ansøgt under socialfundsprogrammets prioritetsakse 4.

Der kan i henhold til forordningens artikel 31 gives støtte til uddannelse.

De støtteberettigede udgifter er:

- a) Udgifter ved underviserne i de timer, hvor underviserne deltager i undervisningen.
- b) Driftsomkostninger til undervisere og deltagere i direkte tilknytning til uddannelsesprojektet såsom rejseomkostninger, omkostninger ved indkvartering, materialer og forsyninger, der er direkte knyttet til projektet, afskrivning af hjælpemidler og udstyr, i det omfang de eller det udelukkende anvendes til uddannelsesprojektet.
- c) Udgifter ved rådgivning i tilknytning til uddannelsesprojektet.

- d) Personaleudgifter ved deltagelse i uddannelsesprojektet og generelle indirekte udgifter (administrationsudgifter, leje, generaludgifter) ved de timer, hvor deltagerne deltager i uddannelsen. Støtteintensiteten er maksimalt:
- Store virksomheder: 50 pct.
  - Mellemstore virksomheder: 60 pct.
  - Små virksomheder: 70 pct.

Det er vigtigt at huske på, at der ikke må ydes støtte til uddannelse, der har til formål at sikre, at virksomhederne overholder de obligatoriske nationale standarder vedrørende uddannelse.

Støtte til dårligt stillede og handicappede arbejdstagere (artikel 32-35)

Det kan være svært for dårligt stillede og handicappede arbejdstagere at komme ind på og få fodfæste på arbejdsmarkedet. Socialfondsprogrammets prioritetsakse 3 skal derfor tilskynde virksomheder til at øge beskæftigelsen for denne gruppe af borgere.

Støtte til dårligt stillede eller handicappede arbejdstagere bør have en positiv virkning for beskæftigelsesniveauet og ikke bare give de ansættende virksomheder en (drifts)udgiftslettelse for udgifter, de ellers ville have haft.

I skal være opmærksomme på, at bestemmelserne så at sige følger arbejdstageren og ikke kan anvendes til at fritage statsstøtten fra eventuelle andre fordele, som virksomheden får i forbindelse med projektet.

Støtte i form af løntilskud til ansættelse af dårligt stillede arbejdstagere (artikel 32)

Der kan ydes støtte til ansættelse af dårligt stillede arbejdstagere.

De støtteberettigede udgifter er lønudgifterne i en periode på højst 12 måneder efter ansættelse af en dårligt stillet arbejdstager. Tilhører den pågældende arbejdstager kategorien af meget dårligt stillede arbejdstagere, er de støtteberettigede udgifter lønudgifterne i en periode på højst 24 måneder efter ansættelsen.

Dårligt stillet arbejdstager er en person, der:

- (a) Ikke har haft regelmæssigt lønnet arbejde i de foregående 6 måneder eller
- (b) er mellem 15 og 24 år gammel eller
- (c) ikke har en boglig eller faglig uddannelse på gymnasieniveau (ISCED 3) eller inden for de seneste to år har afsluttet en fuldtidsuddannelse, og som ikke tidligere har haft fast, lønnet beskæftigelse eller
- (d) er over 50 år gammel eller
- (e) er voksen enlig forsørger med forsørgerpligt for en eller flere personer eller
- (f) arbejder i en sektor eller et erhverv i en medlemsstat, hvor der er en ulige kønsfordeling, som ligger mindst 25 pct. over den gennemsnitlige ulige kønsfordeling på tværs af alle erhvervssektorer i den pågældende medlemsstat, og tilhører det underrepræsenterede køn, eller
- (g) tilhører et etnisk mindretal i en medlemsstat og har behov for at udbygge sine sproglige, erhvervsuddannelses- eller erhvervsferingsmæssige profil for at forbedre mulighederne for at opnå fast beskæftigelse.

Meget dårligt stillet arbejdstager er en person, der:

(h) ikke har haft regelmæssigt lønnet arbejde i de foregående 24 måneder eller ikke har haft regelmæssigt lønnet arbejde i de foregående 12 måneder og tilhører en af kategorierne b)-g) i definitionen af "dårligt stillet arbejdstager".

Hvis ansættelsen ikke indebærer en nettoforøgelse af antallet af beskæftigede i den pågældende virksomhed i forhold til det gennemsnitlige antal i de foregående 12 måneder, skal stillingen eller stillingerne være blevet ledige som følge af frivillig afgang, invaliditet, afgang på grund af alder, frivillig reduktion af arbejdstiden eller lovlig afskedigelse på grund af forseelse og ikke som følge af almindelig afskedigelse.

Dårligt stillede arbejdstagere har ret til beskæftigelse i en sammenhængende periode, der mindst svarer til den minimumsperiode, der er fastsat i den relevante nationale lovgivning eller i kollektive overenskomster, der regulerer ansættelseskontrakter, undtagen i tilfælde af lovlig afskedigelse på grund af forseelse.

Er beskæftigelsesperioden kortere end 12 måneder, hvis det drejer sig om en dårligt stillet arbejdstager, eller 24 måneder, hvis det drejer sig om en meget dårligt stillet arbejdstager, nedsættes støtten i forhold hertil.

Støtteintensiteten må ikke overstige 50 pct. af de støtteberettigede udgifter.

[Støtte i form af løntilskud til beskæftigelse af handicappede arbejdstagere \(artikel 33\)](#)

Der kan ydes støtte til beskæftigelse af handicappede arbejdstagere.

De støtteberettigede udgifter er lønudgifterne i den periode, hvor den handicappede er ansat.

Hvis ansættelsen ikke indebærer en nettoforøgelse af antallet af beskæftigede i den pågældende virksomhed i forhold til det gennemsnitlige antal i de foregående 12 måneder, skal stillingerne være blevet ledige som følge af frivillig afgang, invaliditet, afgang på grund af alder, frivillig reduktion af arbejdstiden eller lovlig afskedigelse på grund af forseelse og ikke som følge af almindelig afskedigelse.

Arbejdstageren har ret til beskæftigelse i en sammenhængende periode, der mindst svarer til den minimumsperiode, som er fastsat i den relevante nationale lovgivning eller i kollektive overenskomster, der er retligt bindende for virksomheden og regulerer ansættelseskontrakter, undtagen i tilfælde af lovlig afskedigelse på grund af forseelse.

Er beskæftigelsesperioden kortere end 12 måneder, nedsættes støtten i forhold hertil. Støtteintensiteten må ikke overstige 75 pct. af de støtteberettigede udgifter.

[Støtte til kompensation for merudgifter ved beskæftigelse af handicappede arbejdstagere \(artikel 34\)](#)

Støtte til kompensation for merudgifter ved beskæftigelse af handicappede arbejdstagere er forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 107, stk. 3, og fritaget for anmeldelseskravet i artikel 108, stk. 3, forudsat at betingelserne i denne artikel og i kapitel I er opfyldt.

Følgende udgifter er støtteberettigede:

- a) Udgifter ved tilpasning af lokaler.
- b) Udgifter ved beskæftigelse af personale udelukkende for den tid, der anvendes til at hjælpe de handicappede arbejdstagere og til at uddanne personalet til at hjælpe handicappede arbejdstagere.

- c) Udgifter ved tilpasning eller erhvervelse af udstyr eller erhvervelse og validering af software til brug for handicappede arbejdstagere, herunder tilpassede teknologiske hjælpemidler, som er merudgifter i forhold til de udgifter, støttemodtageren ville have haft ved beskæftigelse af arbejdstagere, der ikke er handicappede.
- d) Udgifter, der er direkte knyttet til transport af handicappede arbejdstagere til arbejdspladsen og til arbejdsrelaterede aktiviteter.
- e) Lønudgifter ved de timer, en handicappet arbejdstager anvender på rehabilitering.
- f) Når støttemodtageren tilbyder beskyttet beskæftigelse, udgifter ved opførelse, montering eller modernisering af de relevante fremstillingsenheder i virksomheden samt eventuelle administrations- og transportudgifter, som direkte skyldes beskæftigelsen af handicappede arbejdstagere.

Støtteintensiteten må ikke overstige 100 pct. af de støtteberettigede udgifter.

Støtte til kompensation for udgifter ved bistand til dårligt stillede arbejdstagere (artikel 35)

De støtteberettigede udgifter er:

- Personaleudgifter i den tid, der er anvendt til bistand til dårligt stillede arbejdstagere i en periode på:
  - højst 12 måneder efter ansættelsen af en dårligt stillet arbejdstager eller i en periode på
  - højst 24 måneder efter ansættelse af en meget dårligt stillet arbejdstager
- Uddannelse af personale til at bistå dårligt stillede arbejdstagere.

Bistanden består i foranstaltninger til fremme af den dårligt stillede arbejdstagers autonomi og tilpasning til arbejdsmiljøet, ledsageforanstaltninger i forbindelse med sociale og administrative procedurer, fremme af kommunikation med entreprenøren og konflikthåndtering.

Støtteintensiteten må ikke overstige 50 pct. af de støtteberettigede udgifter.

Støtte til miljøbeskyttelse (artikel 35-38 og 47-49)

Virksomheder, der har implementeret bæredygtighed, og som har en grøn profil, står ofte stærkt i konkurrencen med andre virksomheder. Regionalfondsprogrammets prioritetsakse 3 skal være med til at sikre en bæredygtig udvikling til gavn for miljøet.

Støtte til virksomheders tilpasning af fremtidige EU-normer eller støtte til initiativer, der går videre end disse, samt grøn forretningsudvikling kan bevirke, at der hurtigere opnås et højt miljøbeskyttelsesniveau.

Nedenstående bestemmelser kan derfor være relevante for dig, hvis virksomhederne i projektet skal have implementeret grønne forretningsmodeller under regionalfondsprogrammets prioritetsakse 3.

Investeringsstøtte, der sætter virksomheder i stand til at gå videre end EU-standarderne for miljøbeskyttelse eller øge miljøbeskyttelsesniveauet i fravær af EU-standarder (artikel 36)

Ved **miljøbeskyttelse** forstås: enhver foranstaltning, der tager sigte på at afværge eller forebygge skader på det fysiske miljø eller naturressourcerne gennem støttemodtagerens egne aktiviteter, at mindske risikoen for sådanne skader og at foretage en mere effektiv udnyttelse af naturressourcerne, herunder energibesparende foranstaltninger og anvendelse af vedvarende energikilder.

Ved **EU-standard** forstås: en obligatorisk EU-standard for grænseværdier på miljøområdet, som den enkelte virksomhed skal overholde, eller forpligtelsen efter Rådets og Europa-Parlamentets direktiv 2010/75/EF til at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT) og sikre at niveauet for udledning ikke er højere, end de ville have været ift. (BAT).

Investeringen skal opfylde en af følgende betingelser:

- Den skal sætte støttemodtageren i stand til at højne det miljøbeskyttelsesniveau, der følger af dens aktiviteter, ved at gå videre end de gældende EU-standarde, uanset om der foreligger bindende nationale standarder, der er strengere end EU-standarderne.
- Den skal sætte støttemodtageren i stand til at øge det miljøbeskyttelsesniveau, der følger af dennes aktiviteter i fravær af EU-standarde.

Støtte kan ikke ydes, hvis investeringerne skal sikre, at virksomhederne overholder EU-standarde, der allerede er vedtaget, men endnu ikke er trådt i kraft.

Investeringsudgifterne, der kan støttes, er de ekstra udgifter for at gå ud over det niveau, der kræves i henhold til EU-standarde. Udgifter, der ikke er direkte knyttet til opnåelse af det højere miljøbeskyttelsesniveau, er ikke støtteberettigede.

Udgifterne kan udgøre de identificerede miljøbeskyttende investeringer, eller forskellen til en lignende mindre miljøvenlig investering, som kan antages at ville være blevet gennemført uden støtten.

Den maksimale støtteintensitet er 60 pct. for små virksomheder og 50 pct. for mellemstore virksomheder.

Støtteintensiteten kan tillægges 5 pct., hvis investeringen gennemføres i et statsstøtteområde. For perioden 1. juli 2014 – 31. december 2020 er områderne kommunerne Guldborgsund, Vordingborg, Lolland, Odsherred, Svendborg, Bornholm, Tønder, Sønderborg, Samsø, Ærø, Læsø, Morsø og Langeland. Endvidere er de 27 småøer under Sammenslutningen af Danske Småøer støtteområder.

Investeringsstøtte til tidlig tilpasning til fremtidige EU-standarde (artikel 37)

Ved **miljøbeskyttelse** forstås: enhver foranstaltning, der tager sigte på at afværge eller forebygge skader på det fysiske miljø eller naturressourcerne gennem støttemodtagerens egne aktiviteter, at mindske risikoen for sådanne skader og at foretage en mere effektiv udnyttelse af naturressourcerne, herunder energibesparende foranstaltninger og anvendelse af vedvarende energikilder.

Ved **EU-standard** forstås: en obligatorisk EU-standard for grænseværdier på miljøområdet, som den enkelte virksomhed skal overholde, eller forpligtelsen efter Rådets og Europa-Parlamentets direktiv 2010/75/EF til at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT) og sikre, at niveauet for udledning ikke er højere, end de ville have været ift. (BAT).

Der kan ydes støtte til investeringer, der sætter virksomheder i stand til at opfylde nye EU-standarde, der højner miljøbeskyttelsesniveauet, og endnu ikke er trådt i kraft. EU-standarde skal være vedtaget, og investeringen skal gennemføres og afsluttes mindst et år, inden standardens ikrafttrædelsesdato.

Investeringsudgifterne, der kan støttes, er de ekstra udgifter for at gå ud over det niveau, der kræves i henhold til EU-standarde. Udgifter, der ikke er direkte knyttet til opnåelse af det højere miljøbeskyttelsesniveau, er ikke støtteberettigede.

Udgifterne kan udgøre de identificerede miljøbeskyttende investeringer eller forskellen til en lignende mindre miljøvenlig investering, som kan antages at ville være blevet gennemført uden støtten.

Den maksimale støtteintensitet er 20 pct. for små virksomheder og 15 pct. for mellemstore virksomheder, hvis investeringen gennemføres og afsluttes mere end tre år før standardens ikrafttrædelsesdato.

Den maksimale støtteintensitet er 15 pct. for små virksomheder og 10 pct. for mellemstore virksomheder, hvis investeringen gennemføres og afsluttes mellem et og tre år før standardens ikrafttrædelsesdato.

Støtteintensiteten kan tillægges 5 pct., hvis investeringen gennemføres i et statsstøtteområde. For perioden 1. juli 2014 – 31. december 2020 er områderne kommunerne Guldborgsund, Vordingborg, Lolland, Odsherred, Svendborg, Bornholm, Tønder, Sønderborg, Samsø, Ærø, Læsø, Morsø og Langeland. Endvidere er de 27 småøer under Sømmenslutningen af Danske Småøer støtteområder.

Investeringsstøtte til energibesparende foranstaltninger (artikel 38)

Ved **energibesparelse** forstås: en mængde sparet energi, der konstateres ved at måle og/eller anslå forbruget før og efter gennemførelsen af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, idet der korrigeres for eksterne forhold, der påvirker energiforbruget.

Der må ikke ydes støtte til investeringer i virksomheders energibesparende foranstaltninger, hvis forbedringerne skal sikre, at virksomhederne efterkommer EU-standarder, der allerede er vedtaget, selv hvis de endnu ikke er trådt i kraft.

Investeringsudgifterne, der kan støttes, er de ekstra udgifter for at nå det højere energibesparelsesniveau. Udgifter, der ikke er direkte knyttet til opnåelse af det højere energibesparelsesniveau, er ikke støtteberettigede.

Udgifterne kan udgøre de identificerede energibesparende investeringer eller forskellen til en lignende mindre energibesparende investering, som kan antages at ville være blevet gennemført uden støtten.

Den maksimale støtteintensitet er 50 pct. for små virksomheder og 40 pct. for mellemstore virksomheder.

Støtteintensiteten kan tillægges 5 pct., hvis investeringen gennemføres i et statsstøtteområde. For perioden 1. juli 2014- 31. december 2020 er områderne kommunerne Guldborgsund, Vordingborg, Lolland, Odsherred, Svendborg, Bornholm, Tønder, Sønderborg, Samsø, Ærø, Læsø, Morsø og Langeland. Endvidere er de 27 småøer under Sammenslutningen af Danske Småøer støtteområder.

[Investeringsstøtte til genbrug og genanvendelse \(artikel 47\)](#)

Investeringen skal vedrøre genbrug og genanvendelse af affald fra andre virksomheder. Affaldet skulle ellers kasseres eller behandles på en mindre miljøvenlig måde. Investeringen skal gå videre end "state of the art".

Investeringsudgifterne, der kan støttes, er de ekstra udgifter for at realisere investeringen, som gør genbrug eller genanvendelse mulig sammenlignet med en konventionel proces af samme kapacitet realiseret uden støtten.

Støtteintensiteten er 55 pct. for små virksomheder og 45 pct. for mellemstore virksomheder.

Støtteintensiteten kan tillægges 5 pct., hvis investeringen gennemføres i et statsstøtteområde. For perioden 1. juli 2014- 31. december 2020 er områderne kommunerne Guldborgsund, Vordingborg, Lolland, Odsherred, Svendborg, Bornholm, Tønder, Sønderborg, Samsø, Ærø, Læsø, Morsø og Langeland. Endvidere er de 27 småøer under Sammenslutningen af Danske Småøer støtteområder.

[Støtte til miljøundersøgelser \(artikel 49\)](#)

Der kan ydes støtte til miljøundersøgelser, som er direkte knyttet til investeringer i miljøbeskyttelse, jf. artikel 36, 37, 38 og 47. Støtteintensiteten er 70 pct. for små virksomheder og 60 pct. for mellemstore virksomheder.